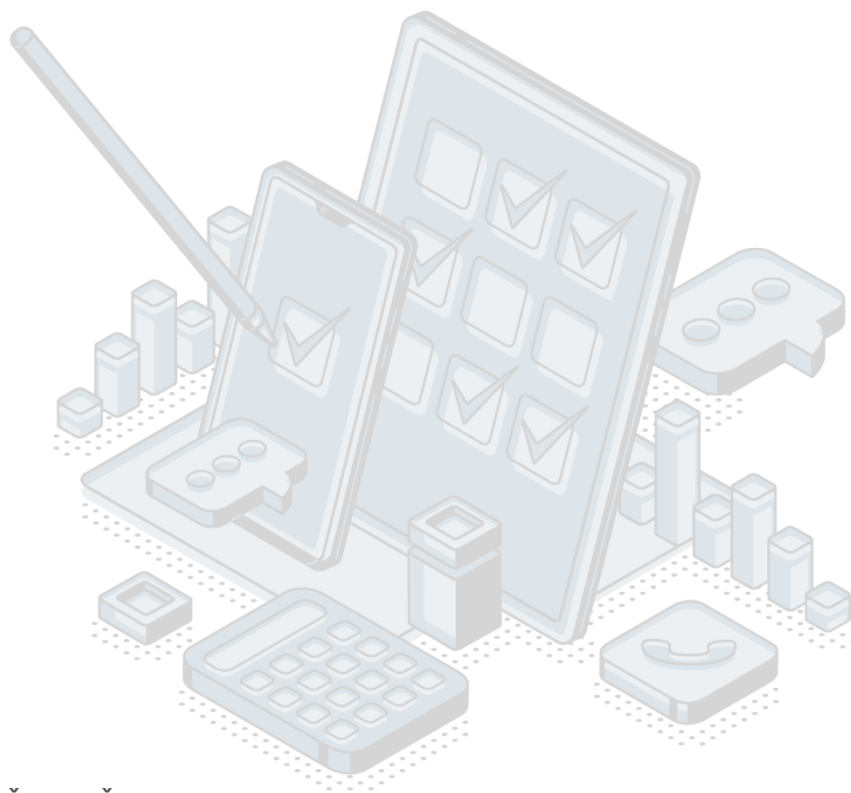

IZVJEŠTAJ O KVALITETU

Dolasci i noćenja turista u kolektivnom smještaju 2021

Odgovorna lica: Ivana Cimbaljević i Željko Živković

Naziv odsjeka: Odsjek poslovnih statistika, statistike stranih filijala I strukturalne biznis statistike

Sadržaj:

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju	3
1.1 Svaha, cilj i predmet istraživanja.....	3
1.2 Pravni osnov.....	3
1.3 Statističke jedinice.....	3
1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja.....	4
1.4.1 Sektori.....	4
1.4.2 Statistička populacija.....	4
1.5 Referentna geografska oblast.....	4
1.6 Koncepti i definicije.....	4
1.7 Klasifikacije.....	5
1.8 Frekvencija prikupljanja podataka.....	5
1.9 Dinamika objavljivanja podataka.....	5
1.10 Metodologija.....	5
1.11 Bazni period.....	5
1.12 Jedinica mjere.....	5
1.13 Izvor podataka.....	5
1.14 Metod prikupljanja podataka.....	5
2. Relevantnost - Korisnici podataka	5
2.1 Potrebe korisnika.....	5
2.2 Zadovoljstvo korisnika.....	6
3. Tačnost i pouzdanost	6
3.1 Tačnost - Opšta ocjena.....	6
3.2 Uzoračka greška.....	6
3.3 Neuzoračka greška.....	6
3.3.1 Greška obuhvata.....	6
Indikator greške obuhvata.....	6
3.3.2 Greška mjerenja.....	6
3.3.3 Greška neodaziva.....	6
Stopa neodaziva jedinica.....	6
Stopa neodaziva na temu.....	7
3.3.4 Greška u obradi podataka.....	7
Stopa imputacije.....	7
3.4 Sezonska prilagođavanja.....	7
3.5 Revizija podataka.....	7
3.5.1 Politika revizije podataka.....	7
3.5.2 Praksa revizije podataka.....	7
3.5.3 Prosječna veličina revizije podataka.....	7
4. Pravovremenost i tačnost objave podataka	7
4.1 Pravovremenost.....	7
Vremenski jaz objave preliminarnih podataka.....	7
Vremenski jaz objave konačnih podataka.....	8
4.2 Tačnost objave podataka.....	8
5. Dostupnost i jasnoća	8
5.1 Kalendar objave podataka.....	8
5.2 Pristup Kalendaru objave podataka.....	8
5.3 Saopštenja.....	8
5.4 Publikacije.....	8
5.5 Online baza podataka.....	8
5.6 Dostupnost mikro podacima.....	8
5.7 Popunjenost metadata.....	9
6. Uporedivost	9
6.1 Prostorna uporedivost.....	9
6.2 Vremenska uporedivost.....	9
Indikator za uporedivost u vremenu.....	9

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju

1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja

Istraživanjem se dobijaju podaci o turističkom prometu u ugostiteljskim objektima za kolektivni smještaj u Crnoj Gori, kao i o kapacitetima tih objekata. Na taj način dolazi se do glavnih indikatora razvoja turizma u Crnoj Gori koji dalje služe za analize i kreiranje politike razvoja turizma. Podaci koji se prikupljaju: mjesečni podaci o broju dolazaka i noćenja domaćih i stranih turista, kapacitet smještajnih objekata i njihova struktura, struktura stranih turista prema zemlji prebivališta. Izvor podataka je knjiga gostiju koju su obavezni da vode svi ugostiteljski objekti koji se bave pružanjem usluga smještaja turistima, a podaci se prikupljaju putem obrasca TU-11.

1.2 Pravni osnov

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Službeni list Crne Gore" br. 018/12 i 047/19) definisane su odredbe za prikupljanje, obradu i diseminaciju podataka. Zakon pruža Upravi za statistiku pravno ovlaštenje da prikuplja i pristupa podacima potrebnim za sprovođenje Programa i Godišnjeg plana. Zakon daje prioritet upotrebi administrativnih podataka, kao i pravo pristupa individualnim podacima koji su rezultat istraživanja ostalih proizvođača zvanične statistike. Kao dopuna zakonskim odredbama, Uprava za statistiku je potpisala više memoranduma o saradnji sa imaćima administrativnih podataka.

EU regulative kojima se definiše ova oblast statistike:

Okvirna regulativa:

Regulation (EU) No 692/2011 of the European Parliament and of the Council of 6 July 2011 concerning European statistics on tourism and repealing Council Directive 95/57/EC,

Implementacione regulative:

Commission Implementing Regulation (EU) No 1051/2011 of 20 October 2011 implementing

Regulation (EU) No 692/2011 of the European Parliament and of the Council concerning European statistics on tourism, as regards the structure of the quality reports and the transmission of the data;

Commission Delegated Regulation (EU) 2019/1681 of 1 August 2019 amending Regulation (EU) No 692/2011 of the European Parliament and of the Council concerning European statistics on tourism, as regards the transmission deadlines and adaptation of Annexes I and II;

Commission Delegated Regulation (EU) 2020/1569 of 23 July 2020 amending Annex I to Regulation (EU) No 692/2011 of the European Parliament and of the Council, on the classification of countries of residence of guests staying at tourist accommodation establishments in the context of the withdrawal of the United Kingdom from the Union;

Commission Implementing Regulation (EU) 2021/1179 of 16 July 2021 amending Implementing Regulation (EU) No 1051/2011 as regards the aggregate tables and micro-data files for the transmission of the data.

1.3 Statističke jedinice

Lokalna jedinica prema vrsti djelatnosti (LKAU).

1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja

1.4.1 Sektori

Istraživanjem su obuhvaćeni svi ugostiteljski objekti koji pružaju usluge smještaja u objektima za kolektivni turistički smještaj na osnovu odobrenja za obavljanje ugostiteljske djelatnosti prema Zakonu o turizmu i ugostiteljstvu („Sl. list CG”, br. 2/2018, 4/2018, 13/2018, 25/2019, 67/2019 i 76/2020). Objekti su razvrstani u četiri grupe prema Klasifikaciji djelatnosti (KD 2010): • 55.1 (hoteli i sličan smještaj); • 55.2 (odmarališta i slični objekti za smještaj); • 55.3 (djelatnost kampova, autokampova i kampova za turističke prikolice).

1.4.2 Statistička populacija

Privredna društva, pravna lica ili preduzetnici koji obavljaju djelatnost pružanja ugostiteljskih usluga za smještaj turista u kolektivnom turističkom smještaju. Smještajni objekti koji se razvrstavaju prema Pravilniku o vrstama, minimalno-tehničkim uslovima i kategorizaciji ugostiteljskih objekata jesu: hotel i slični objekti (turističko naselje, motel, pansion, eco lodge i wild beauty resort), mali hotel, boutique hotel, hotel garni, aparthotel, integralni (udruženi) hotel, turistički rizort, kamp, gostionica, hostel, etno selo, katun, odmaralište, planinarski dom i slično. Osim ovih ugostiteljskih objekata regulisanih Pravilnikom obuhvataju se i lječilišta, nekategorisani objekti i slično.

1.5 Referentna geografska oblast

Crna Gora, opštine.

1.6 Koncepti i definicije

Turizam su aktivnosti osoba koje putuju i borave u mjestima izvan svoje uobičajene sredine, ne duže od jedne godine, zbog odmora, posla ili drugih ličnih razloga, osim zapošljavanja kod privrednog subjekta sa sjedištem u mjestu posjete. Turista je svaka osoba koja izvan svoje uobičajene sredine provede najmanje jednu noć u ugostiteljskom ili drugom objektu za smještaj gostiju, ali ne duže od 12 mjeseci neprekidno, a razlog njegovog putovanja može biti odmor, rekreacija, zdravlje, sport, religija, porodica, posao i drugi razlozi. Djeca se smatraju turistima i treba ih obuhvatiti ovim izvještajem, bez obzira na njihov uzrast. Turistima se ne smatraju osobe koje u mjestu posjete borave duže od 12 uzastopnih mjeseci, osobe koje obavljaju neku aktivnost finansiranu iz mjeste posjete, osobe koje redovno dnevno ili nedjeljno putuju u mjesto gdje obavljaju posao ili studiraju, migranti, pogranični radnici, diplomatski i konzularni predstavnici, izbjeglice, raseljena lica, osobe u tranzitu koje formalno ne ulaze u zemlju, stalni stanovnici koji putuju u drugo mjesto sa namjerom da se tamo stalno nastane, osobe koje su na privremenom radu u Crnoj Gori i primaju platu za svoj rad.

Prebivalište je mjesto u kojem se osoba nastanila s namjerom da u njemu stalno živi. Turista je registrovan u svakom mjestu ili objektu u kojem boravi. Zbog toga u slučaju promjene mjesta ili objekta dolazi do njegovog ponovnog registrovanja i time do dupliranja u podacima. Prema tome, statistika evidentira broj dolazaka turista, a ne broj turista. Domaći turista je svaka osoba s prebivalištem u Crnoj Gori koja u nekom mjestu u Crnoj Gori izvan mjesta svog prebivališta provede najmanje jednu noć u ugostiteljskom ili drugom objektu za smještaj turista. Strani turista je svaka osoba s prebivalištem izvan Crne Gore koja privremeno boravi u Crnoj Gori i provede najmanje jednu noć u ugostiteljskom ili drugom objektu za smještaj turista. Smještajni kapaciteti su izraženi kroz broj smještajnih objekata, broj soba i drugih smještajnih jedinica i broj kreveta koji su na raspolaganju turistima. Kreveti su stalni i pomoćni. Stalni kreveti jesu oni koji su stalno raspoloživi za iznajmljivanje turistima. Pomoćni kreveti su kreveti koji su namijenjeni za udobnost gostiju (sofe, kauči, itd) i rezervni kreveti sa kojima se smještajni kapacitet povećava tokom sezone.

1.7 Klasifikacije

Pravilnik o vrstama, minimalno-tehničkim uslovima i kategorizaciji ugostiteljskih objekata na osnovu Zakona o turizmu i ugostiteljstvu („ Sl. list CG“, br. 2/2018, 4/2018, 13/2018, 25/2019, 67/2019 i 76/2020).

1.8 Frekvencija prikupljanja podataka

Mjesečna.

1.9 Dinamika objavljivanja podataka

Podaci se objavljuju mjesečno, 30/31 dan nakon isteka referentnog perioda.

1.10 Metodologija

[http://monstat.org/userfiles/file/turizam/dolasci%20i%20nocenja%202017/Metodologija%20za%20kolektivni-predlog%20\(TU-11\).pdf](http://monstat.org/userfiles/file/turizam/dolasci%20i%20nocenja%202017/Metodologija%20za%20kolektivni-predlog%20(TU-11).pdf)

1.11 Bazni period

Za bazni period uzima se period prethodne godine (mjesec, godina).

1.12 Jedinica mjere

Broj dolazaka i noćenja turista, kao i smještajni kapaciteti, izražavaju se u apsolutnim vrijednostima. Promjene u odnosu na prethodni period - procentualno (%).

1.13 Izvor podataka

Istraživanje se sprovodi izvještajnom metodom na potpunom obuhvatu. Koristi se statistički registar smještajnih jedinica koji se dopunjava iz različitih izvora: Biznis registra, Centralnog turističkog registra nadležnog ministarstva i informacija sa terena.

1.14 Metod prikupljanja podataka

Prikupljanje podataka se vrši putem upitnika TU-11 koji izvještajne jedinice dostavljaju do 10-og u mjesecu putem e-maila. Od maja 2016. godine izvještaji se prikupljaju i elektronski putem preko web portala za unos.

2. Relevantnost - Korisnici podataka

2.1 Potrebe korisnika

Međunarodni korisnici:

- Eurostat;
- Svjetska banka;
- UN organizacije;
- Međunarodni monetarni fond.

Nacionalni korisnici:

- Ministarstva i drugi organi javne uprave;
- Lokalne samouprave i drugi organi lokalne uprave;
- Centralna banka;
- Nevladine organizacije;
- Studenti;

- ✚ Istraživači;
- ✚ Mediji.

2.2 Zadovoljstvo korisnika

Uprava za statistiku je usvojila Strategiju upravljanja kvalitetom, Vodič za implementaciju Strategije upravljanja kvalitetom, kao i Implementacioni plan za sprovođenje politike kvaliteta. U cilju mjerenja stepena do kojeg ispunjava svoje obaveze prema korisnicima i u sklopu nove politike kvaliteta, Uprava za statistiku je sprovedla istraživanje o zadovoljstvu korisnika. Rezultati istraživanja dostupni su na web stranici Uprave za statistiku, link:

[http://monstat.org/uploads/files/O%20NAMA/2.%20Izvjestaj%20o%20zadovoljstvu%20korisnika%20-%202022_FINAL\(1\).pdf](http://monstat.org/uploads/files/O%20NAMA/2.%20Izvjestaj%20o%20zadovoljstvu%20korisnika%20-%202022_FINAL(1).pdf)

3. Tačnost i pouzdanost

3.1 Tačnost - Opšta ocjena

Istraživanje o dolascima i noćenjima turista u kolektivnom smještaju se radi na potpunom obuhvatu i podaci se dobijaju izvještajnom metodom, pa su podložni uobičajenim vrstama greške (greška prilikom obrade i neodgovora).

3.2 Uzoračka greška

Nije relevantno.

3.3 Neuzoračka greška

Nije relevantno.

3.3.1 Greška obuhvata

Nije relevantno.

Indikator greške obuhvata

Nije relevantno.

3.3.2 Greška mjerenja

Greške mjerenja su greške koje se javljaju u toku prikupljanja podataka i uzrokuju razlike između evidentirane i stvarne vrijednosti varijable. Posrednom analizom, na osnovu rezultata unosa, vrši se ispravka. Svake godine se od izvještajnih jedinica traže iste varijable, što olakšava popunjavanje upitnika.

3.3.3 Greška neodaziva

Greške neodaziva se javljaju kada nedostaju odgovori na jedno ili na sva pitanja upitnika. U greške neodaziva spadaju: 1. Greške neodaziva na nivou polja, tj. varijable; 2. Greške neodaziva na nivou jedinice posmatranja (upitnika).

Stopa neodaziva jedinica

Stopa neodaziva jedinice se računa kao odnos broja izvještajnih jedinica koje nijesu odgovorile na upitnik

i ukupnog broja prihvatljivih izvještajnih jedinica u registru. Stopa neodaziva jedinica je u prosjeku iznosila oko 6%.

Stopa neodaziva na temu

Nije dostupno.

3.3.4 Greška u obradi podataka

Prikupljeni podaci prolaze kroz niz procesa prije konačne ocjene, ato su: šifriranje, unos, editovanje, imputacija, tabeliranje, itd. Greške napravljene u ovim fazama nazivaju se greškama obrade.

Stopa imputacije

Nije dostupno.

3.4 Sezonska prilagođavanja

Nije relevantno.

3.5 Revizija podataka

3.5.1 Politika revizije podataka

Uprava za statistiku je usvojila politiku revizije i ista je dostupna na web sajtu: [Politika revizije](#)

3.5.2 Praksa revizije podataka

U istraživanju se koriste redovne revizije. Velike i neplanirane revizije se koriste samo u posebnim slučajevima definisanim politikom revizije.

3.5.3 Prosječna veličina revizije podataka

Nije dostupno.

4. Pravovremenost i tačnost objave podataka

4.1 Pravovremenost

Preliminari podaci se objavljuju 1 mjesec nakon završetka referentnog perioda u skladu sa Kalendarom objavljivanja statističkih podataka. Konačni podaci se objavljuju 3 mjeseca nakon završenog referentnog perioda.

Pravovremenost konačnih podataka: T+3 mjeseca nakon završenog referentnog perioda.

Vremenski jaz objave preliminarnih podataka

Indikator pravovremenosti objave preliminarnih podataka predstavlja vrijeme između datuma poslednjeg dana referentnog perioda i datuma objave preliminarnih podataka. Preliminarni podaci se objavljuju 1 mjesec nakon završenog referentnog perioda.

Pravovremenost preliminarnih podataka: T+1 mjesec nakon završenog referentnog perioda.

Vremenski jaz objave konačnih podataka

Indikator pravovremenosti objave konačnih podataka predstavlja vrijeme između datuma posljednjeg dana referentnog perioda i datuma objave konačnih podataka. Konačni podaci se objavljuju 3 mjeseca nakon završenog referentnog perioda.

Pravovremenost konačnih podataka: T+3 mjeseca nakon završenog referentnog perioda.

4.2 Tačnost objave podataka

Indikator tačnosti predstavlja vremensku razliku između stvarne objave podataka i planirane objave podataka. Rokovi za objavljivanje ovog istraživanja definisani su u skladu sa Kalendarom objavljivanja statističkih podataka i ti rokovi za publikovanje saopštenja se poštuju.

Indikator TP3 (tačnost) je 0, tj. nema razlike između planirane i stvarne objave podataka, što znači da su podaci objavljeni u skladu sa Kalendarom objave podataka.

5. Dostupnost i jasnoća

5.1 Kalendar objave podataka

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Službeni list Crne Gore" br. 018/12 i 047/19) se propisuje da proizvođači zvanične statistike pripremaju, ažuriraju i objavljuju Kalendar objavljivanja statističkih podataka. Objavljuje se na internet stranici Uprave za statistiku najkasnije do 20. decembra za narednu godinu, za sve proizvođače zvanične statistike koji uključuje datume objavljivanja statističkih podataka. Svaka promjena u datumu objavljivanja u Kalendaru objavljuje se unaprijed u skladu sa Procedurom o neplaniranim revizijama.

5.2 Pristup Kalendaru objave podataka

Kalendar objavljivanja statističkih podataka dostupan je na sljedećem linku: [Kalendar objavljivanja](#)

5.3 Saopštenja

Mjesečna saopštenja dostupna su na sledećem linku:

<http://monstat.org/cg/page.php?id=1566&pageid=44>

5.4 Publikacije

Sve publikacije koje objavljuje Uprava za statistiku dostupne su na sljedećem linku: [Publikacije](#)

5.5 Online baza podataka

<http://pxweb.monstat.org/PXWeb/pxweb/sr/?rxid=3e31c2b8-8e68-4674-af71-0d029febfbde>

5.6 Dostupnost mikro podacima

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Službeni list Crne Gore" br. 018/12 i 047/19) regulisana su pravila pod kojim spoljni korisnici mogu dobiti pristup individualnim podacima za potrebe istraživanja. Članom 58 definisane su vrste naučnih i istraživačkih organizacija koje mogu dobiti takve podatke. Davanje individualnih podataka bez identifikatora moguće je isključivo na pisani zahtjev naučno-istraživačkih ustanova, u svrhu obavljanja naučno-istraživačke djelatnosti, kao i međunarodnih statističkih

organizacija i proizvođača statistike iz drugih država. Istraživački subjekt potpisuje Ugovor sa Upravom za statistiku, kao i Izjavu o poštovanju principa povjerljivosti. Proizvođači zvanične statistike vode posebnu evidenciju o korisnicima i o svrsi za koju su statistički podaci dati na korišćenje.

5.7 Popunjenost metadate

Nije dostupno.

6. Uporedivost

6.1 Prostorna uporedivost

Metodologija istraživanja je u skladu sa EU regulativom koju primjenjuju sve EU zemlje, pa su samim tim podaci geografski uporedivi sa podacima drugih EU zemalja.

6.2 Vremenska uporedivost

Podaci o ukupnim dolascima i noćenjima (domaći i strani) u kolektivnom smještaju u elektronskoj formi su dostupni od 2016. godine, link: <https://www.monstat.org/cg/page.php?id=1567&pageid=1567>

Indikator za uporedivost u vremenu

Podaci po ovoj metodologiji su dostupni od 2016. godine.